
Fra: Øivind Grimsæth [mailto:kirkevergen@tonsberg.kirken.no]
Sendt: 16. september 2014 09:29
Til: Postmottak KUD
Emne: Høringsuttalelse NOU 2014: 2

Til KUD

Oversender høringsuttalelse fra Tønsberg kirkelige fellesråd til NOU 2014 : 2

Uttalelsen ble vedtatt i fellesrådets møte09.09.14.

Mvh
Øivind Grimsæth
kirkeverge

SAKSOPPLYSNINGER:

NOU 2014:2, Lik og likskap er ute på høring med svarfrist 1.oktober. Utredningen ser på innbyggerbetaling for kremasjon, gravlegging og grav samt hvordan pengeflyten i sektoren fungerer i dag. (jfr KA notat 14.8.14) Fellesrådet er høringsinstans og har anledning til å gi innspill til utredningen. Utredningen setter fokus på innbyggerens rettigheter og det tas til orde for et likebehandlingsprinsipp som også skal gjelde de økonomiske konsekvensene som følger av valg av gravferdsform og sted for gravlegging. Tilnærmingen understreker gravferdsforvaltningens rolle som offentlig tjenesteyter. Utvalgets forslag har fokus på likhet og valgfrihet for den enkelte.

Departementet skriver i sitt høringsbrev av 22.april 2014: *«Utvalget mener at en rekke avgifter på gravferdsområdet i dag skaper ulikhet, og utvalget foreslår regelendringer og andre tiltak som skal gi mer forutsigbare løsninger for brukerne av gravferdstjenestene.»*

Utvalget har slått fast seks prinsipper for gravferdslovgivningen:

1. Gravlegging er et offentlig ansvar og skal være uten kostnad for de etterlatte.
2. Gravplassene skal være allmenne, det vil si felles for alle.
3. Forvaltningen skal legge til rette for at gravlegging skjer med respekt for personlig livssyn og i tråd med føringene til vedkommende livssynssamfunn.
4. Lovgivningen skal likestille gravferdsformene og ikke stimulere til å velge den ene fremfor den andre.
5. Ett menneske får én grav.
6. Med tiden blir graven slettet og gravminnet tatt bort.

Utvalgets forslag er i høringsbrevet oppsummert som følger, og fellesrådets høringssvar er satt inn som kommentarer under hvert enkelt punkt:

- Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform**

Utvalget mener at gravferdsformene kremasjon med urnenedsettelse og kistegravlegging bør likestilles. Det anbefales derfor at kremasjonsavgiften fjernes. Ansvaret for båretransporten til krematoriet foreslås flyttet fra NAV til gravplassforvaltningen. ***Tønsberg kirkelige fellesråd (heretter kalt TKF) støtter forslaget om oppheving av kremasjonsavgift men ønsker at krematoriene får en refusjonsordning direkte med kommunene. TKF ønsker at NAV har ansvaret for transport til krematoriet.***
- Kommunene skal være pliktige til å ta i mot utenbygds gravlegging. Brukerbetaling for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves**

Utvalget går inn for en økonomisk likestilling mellom innenbygds- og utenbygds gravlegging. De anslår at det er ca.8% som ønsker gravlegging i en annen kommune enn der avdøde var folkeregistrert ved dødsfallet. Kostnadene dekkes av gravplassforvaltningen i hjemkommunen etter satser vedtatt av departementet. Satsene kan fravikes ved avtale mellom gravplassforvaltningene. Det kreves i dag festeavgift fra første dag ved utenbygds gravlegging. Siden det ikke er anledning til å kreve festeavgift/leie må dette kompenseres i kommunenes rammetilskudd. ***TKF støtter forslaget som kun gjelder gravlegging.***
- Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt**

Utvalget foreslår at alle gravlegginger skal utløse 20 års betalingsfrie år uansett hvilken type grav som velges. Det skal være samme festeavgift for alle graver i kommunen. Det anbefales at uttrykket festeavgift endres til leie. Avgiften skal fortsatt fastsettes lokalt. En grav kan leies for inntil fem år av gangen etter fredningstidens utløp. Ved bruk av festede graver gis det 20 nye år uten omkostninger. ***TKF støtter forslaget under forutsetning av at inntektstapet kompenseres i økt rammetilskudd.***
- Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet**

Utvalget foreslår at kommunene skal rapportere utvalgte resultater og tall fra gravplassforvaltningen i KOSTRA hvert år. En utvidet statistikk i KOSTRA vil, etter utvalgets oppfatning, være et redskap i planleggingen for å møte økningen i tallet på døde i de neste tiårene. ***TKF støtter forslaget.***
- Endringer i forvaltningsoppgaver**

Utvalget foreslår at oppgavene som bispedømmerådene har etter gravferdsloven og gravferdsforskriften overføres til fylkesmannen. De ønsker også at gravplassrådgiveren flyttes dit. Det er i tillegg fremmet forslag om at kirkelig fellesråd skal nedsette et gravplassutvalg som får ansvaret for befaringer på kommunens gravplasser og tilsyn med gravplassforvaltningen. ***TKF er gravferdsmyndighet for alle, uavhengig av tros- og livssyn og ser det som helt naturlig at godkjenningsmyndighet og rollen som ankeinstans flyttes fra bispedømmerådet til fylkesmannen. Det samme gjelder flytting av gravplassrådgiver. TKF støtter også forslaget om et eget gravplassutvalg.***

- **Økonomiske og administrative konsekvenser**

Som følge av utvalgets forslag om å oppheve hjemler for brukerbetaling anslår utvalget et samlet inntektsbortfall for gravferdsforvaltningen på 104,3 mill. kroner. Dette foreslås kompensert gjennom økte rammeoverføringer til kommunene, etter den generelle kostnadsnøkkelen. Utvalget legger til grunn at kommunene da vil øke overføringene til de kirkelige fellesrådenes gravplassforvaltning i tråd med de lokale behovene.

Utvalget har lagt frem forslag til satser som skal benyttes ved utenbys gravlegging: Forslaget om 20 avgiftsfrie år ved gravlegging i festegrav er et godt forslag da mange opplever nåværende praksis som urettferdig. For forvaltningen vil dette medføre tapte inntekter. Disse er ment dekket inn gjennom økte overføringer men det kan bli en utfordring å finne nøyaktige tall. Opphevelse av avgifter kan påvirke folks valg og utslagene det gir vil gi usikkerhet i forhold til budsjettering. I 2013 hadde TKF kr 860 000,- i festeavgift fra de som festet en grav i 20 år. Med ny bestemmelse om maksimum leie på 5 år ville det medført en inntektssvikt på kr 645 000,-. En urnegrav koster i dag 165,- kr pr år mens en kistegrav koster kr 280,-. Utvalget legger opp til lik leie av alle gravtyper. Dette medfører mindre handlingsrom for fellesrådene til å påvirke folks valg av gravsted men støtter likhetsprinsippet. ***TKF støtter forslaget og tror at det er andre forhold enn pris som påvirker folks valg av gravtype. Inntektstapet må kompenseres med økt rammetilskudd.***

TKF tar i dag betalt for å fjerne gravminner. Utvalget ønsker å fjerne muligheten for å ta betalt for denne tjenesten. For TKF vil det medføre et inntektstap på ca kr 100 000,-. Utvalget legger ikke opp til at dette skal refunderes siden det er få forvaltninger som har denne praksisen i dag. ***TKF er enige i at avgiften kan oppleves urettferdig og bør oppheves, men ber om at inntektstapet blir refundert med økte rammetilskudd.***

- **Forslag som utvalget vurderer til å være på siden av mandatet**

Utvalget foreslår at de nærmere vilkårene for askespredning skal fremgå direkte av gravferdsloven og at behandlingen av søknader om askespredning legges til den lokale gravplassforvaltningen med fylkesmannen som klageinstans. ***TKF ønsker at dagens ordning opprettholdes med søknad til fylkesmannen.***

Utvalget foreslår at det åpnes for askespredning på gravplass, og at det gis adgang til gravlegging i kolumbarium på gravplass. ***TKF støtter forslaget.***